

Формування психологічної готовності випускників педагогічних спеціальностей ВНЗ до професійної діяльності

Формування психологічної готовності майбутнього випускника вишу здійснюється шляхом формування усіх її компонентів, при домінуючій ролі того чи іншого компонента, залежно від виду діяльності, в умовах спеціально організованого навчання, що спрямоване на оволодіння теоретичними знаннями, практичними вміннями, розвиток функціональних процесів. Студентам не вистачає саме теоретичних і практичних психологічних знань, глибокого розуміння умов і сенсу педагогічної діяльності й психологічної готовності до неї.

Ключові слова: психологічна готовність, майбутній педагог, професійна готовність, усвідомлення, мотивація, професія, вчитель, навчання, особистість.

Формирование психологической готовности будущего выпускника вуза осуществляется путем формирования всех ее компонентов, при доминирующей роли того или иного компонента, в зависимости от вида деятельности, в условиях специально организованного обучения, которое направлено на овладение теоретическими знаниями, практическими умениями, развитие функциональных процессов. Студентам не хватает именно теоретических и практических психологических знаний, глубокого понимания условий и смысла педагогической деятельности и психологической готовности к ней.

Ключевые слова: психологическая готовность, будущий педагог, профессиональная готовность, осознание, мотивация, профессия, учитель, обучение, личность.

Успішна підготовка майбутнього фахівця до здійснення ним професійної діяльності займає сьогодні чільне місце у системі підготовки випускників у ВНЗ, особливо фахівців педагогічного профілю. Ефективність вирішення цієї проблеми залежить від скоординованих дій професорсько-викладацького складу вишу й доцільності самої підготовки таких спеціалістів. Сучасний розвиток науки і техніки, впровадження нових технологій навчання, інтерактивне забезпечення суттєво впливають на потреби часу, отже, і на підготовку майбутніх фахівців для освіти зокрема. Тому ВНЗ дотримуються сучасної науки і техніки та вимагають забезпечення умов для розвитку, самоствердження і самореалізації

особистості, адже новітні технології вимагають від молодих фахівців освіченості, активності, пошуку, самостійності, впевненості, відповідальності, вміння жити і працювати в нових умовах, бути психологічно й соціально зорієнтованими. Нагальна потреба у збільшенні бази знань у майбутнього спеціаліста та підвищенні якості його професійної підготовки ставить питання щодо досконалого дослідження формування у майбутнього фахівця професійних навичок і психологічних особливостей становлення його особистості у процесі професійної підготовки.

У сучасних наукових дослідженнях увага акцентується не лише на оволодінні студентом професійними знаннями, вміннями та навичками, а й на вихованні особистості самого студента (В.Й.Бочелюк, Л.В.Долинська, Ю.Г.Долинська, М.В.Левченко, С.Д.Максименко, О.І.Мешко, В.О.Моляко, О.Г.Мороз, О.І.Пенькова, Н.А.Побірченко, М.В.Савчин, ін.). Професіоналізм діяльності, різнобічна якісна підготовка майбутнього фахівця стають сьогодні провідними напрямками у підготовці випускника, розглядаються у єдності його духовна і психологічна сторони, адже сьогодні суспільство чекає від випускників ВНЗ сміливого творчого мислення, чіткого розуміння цілей державотворення, широкої професійної ерудиції, високої культури і суспільної активності. Якість підготовки педагогів залежить не тільки від орієнтації студентів на професію вчителя, але і від наближення їх до сучасних вимог професійної діяльності.

Сьогодні українська педагогічна наука має достатній досвід в організації навчання та виховання майбутніх фахівців з вищою освітою, і саме цій нагальній проблемі, модернізації професійної освіти в Україні, присвячено багато праць, у яких розглядаються й обґрунтовуються різні аспекти підвищення якості підготовки майбутніх фахівців: теоретико-методологічні, гуманістичні та культурологічні аспекти філософії формування фахівців нового покоління: В.П. Андрущенко, С.І. Гессен, І.А. Зязюн, В.Г. Кремень, В.С. Лутай, М.І. Михальченко, Л.П. Пуховська; теорії педагогічних систем, дидактичних основ освіти, аналізу педагогічного процесу у ВНЗ: А.М. Алексюк, Ю.К. Бабанський, Г.О. Балл, В.П. Безпалько, В.І. Бондар, Б.С. Гершунський, О.А. Дубасенюк, А.І. Дьомін, В.С. Журавський, О.П. Кондратюк, Н.В. Кузьміна, Б.С. Лернер, М.М. Шкодін; теорії неперервної професійної освіти: С.У. Гамараш, С.У. Гончаренко, Р.С. Гуревич, А.М. Гуржій, Н.Г. Ничкало, І.Л. Лікарчук, В.К. Сидоренко, С.О. Сисоєва, М.І. Шкіль; теорії інноваційних й інформаційних технологій навчання: А.О.Андрущук, М.І. Жалдак, С.О. Заславська,

В.А. Козаков, П.Г. Лузан, Е.В. Лузик, В.А. Рибальський, П.І. Сікорський, Н.Т. Тверезовська, П.М. Щербань.

У педагогічній психології найбільш розроблене поняття готовності було запроваджено у 1976 році дослідниками М.І.Дьяченко і Л.А.Кандилович як передумова для виконання будь-якої діяльності і її результатом водночас (2), та при розкритті проблеми удосконалення процесу підготовки фахівця у ВНЗ: О.А.Абдуліна, Л.В.Долинська, Ю.Г.Долинська, В.А.Крутецький, Н.В.Кузьміна, О.І.Мешко, О.Н.Кулюткін, Д. Ф. Ніколенко, В.О.Сластьонін, Т.С.Яценко; доуніверситетської: М.Д.Белей, П.П.Горностаї, М.В.Левченко; післяуніверситетської: О.Г.Мороз, Т.С.Полякова, Т.Д.Щербан підготовки педагогічних фахівців. У низці наукових досліджень готовність розглядається як інтегральне особистісне утворення, у деяких дослідженнях вона має різні назви; загальна: А.О. Деркач, А.А.Ісаєв, Є.С.Романова; довготривала готовність: М.І.Дьяченко, Л.А.Кандилович, М.Д.Левітов; підготовленість: В.А.Крутецький, М.В. Левченко, С.Д.Максименко, О.Г.Мороз, А.Ц.Пуні, Т.Д.Щербан. Готовність як підготовленість простежується у роботах М.І.Дьяченка, Л.А.Кандилович, О.В.Киричука, Є.Г.Козлова, С.Д.Максименка, А.Ц.Пуні, С.В.Терещука, Т.Д.Щербан та ін. Ці науковці розглядають готовність у безпосередньому зв'язку з формуванням, розвитком й удосконаленням психічних процесів, станів, якостей особистості, необхідних для успішного виконання діяльності. Головними напрямками стосовно характерологічних особливостей готовності до професійної діяльності є :

- вивчення змістової характеристики поняття “загальної готовності до діяльності”: Г.А.Асмолов, С.Д.Максименко, К.К.Платонов, А.С.Прангвішвілі, П.А.Рудик, С.Л.Рубінштейн, Д.М.Узнадзе;
- розробка структури готовності: Ф.Н.Гоноболін, Є.О.Клімов, В.А.Крутецький, Н.Ф.Кузьміна, М.В.Левченко, А.К.Маркова;
- аналіз складових структурних компонентів і показників готовності до педагогічної діяльності: Г.О.Балл, А.О.Деркач, Л.П.Овсянецька, М.В.Папуча, А.Ц.Пуні, Л.Я.Рубіна, В.А.Семиченко, В.О.Сластьонін;
- пошуки шляхів оптимізації формування готовності до різноаспектної педагогічної діяльності: Л.В.Долинська, О.М.Коропецька, Р.С.Немов, М.В.Тоба, О.М.Хлівна, О.В.Хрущ-Ріпінська, Н.В.Чепелева;
- пошуки рівнів сформованості психологічної готовності: М.Й.Боришевський, А.Д.Ганюшкін, М.І.Дьяченко, Є.А.Ка-

лінін, Л.А.Кандибович, Л.В.Кондрашова, О.М.Коропецька, Л.Е.Орбан, О.І.Мешко;

- критерії готовності й розробка на їх основі психологічної моделі професіонала: Е.М.Іванова, Є.С.Чугунова;
- дослідження показників моральної готовності до професійної педагогічної діяльності: І.М.Гоян, О.В.Іващенко, Т.В.Іванова.

Дослідниця Є.С.Романова розглядає готовність до професійної діяльності як загальну генералізовану особистісну готовність та “спеціальну” професійну готовність, як своєрідний синтез психологічних феноменів і понять на різних рівнях становлення професіонала з необхідністю врахування професійної придатності суб’єкта професійної діяльності, його спрямованості, професійної підготовленості, його психічного стану.

М.В.Левченко вважає, що готовність до навчання і трудової діяльності складаються з психологічної готовності й підготовленості, де психологічна готовність включає:

- ідейно-політичну спрямованість;
- потребу у певній фаховій діяльності і знаннях, інтерес, любов до них;
- внутрішнє прийняття й усвідомлення вимог діяльності;
- усвідомлення відповідності своїх власних особистих якостей вимогам діяльності;
- усвідомлену мотивацію особистих прагнень до цієї спеціальності, а підготовленість включає:
  - глибоке й досконале знання наук, певний рівень професійного розвитку, підготовленість у певній професійній сфері знань;
  - обізнаність у професійній діяльності, знання вимог спеціальності до особистих якостей і здібностей фахівця;
  - уміння вчитися й удосконалюватися;
  - морально-психологічну підготовленість фахівця.

Професійна готовність, на думку Л.В.Кондрашової, передбачає високий рівень виконання професійних дій, унеможливлений без достатнього рівня сформованості морально-психологічної готовності майбутніх фахівців-випускників ВНЗ. Моральний і психологічний аспекти морально-психологічної готовності розглядаються дослідницею у тісному взаємозв’язку, адже моральна сторона характеризується комплексом якостей особистості (громадянськість, потреба працювати з повною віддачею сил на благо суспільства, почуття обов’язку, відповідальність, самостійність, наполегливість у досягненні поставлених завдань і мети, творче виконання професійних функцій), а психологічний аспект

готовності передбачає усвідомлення особистістю специфіки майбутньої професії та придатності до виконання її функцій, намагання найкраще оволодіти нею.

В умовах сучасної освіти, активних пошуків педагогами шляхів та засобів підвищення ефективності підготовки професійних педагогічних кадрів значна роль належить формуванню професійно-педагогічної готовності майбутнього вчителя в системі самовиховання (1).

Категорія “самовиховання” у філософській, педагогічній та психологічній літературі трактується по-різному: формування людиною своєї особистості відповідно до свідомо поставленої мети; відносно запізніле придбання онтогенезу, яке пов’язане з певним рівнем самосвідомості, критичного мислення, здібності та готовності до самовизначення, самовираження, саморозкриття, самовдосконалювання(10: 679); свідомо діяльність, яка спрямована на більш повну реалізацію себе як особистості (9: 580).

І.А. Зязюн відзначає, що система самовиховання має взаємопов’язані етапи:

- самопізнання;
- планування роботи над собою;
- реалізація програми;
- контроль.

Ми погоджуємося й вважаємо, що самовиховання – це також виховання волі, почуттів, а самоконтроль виступає в ролі регулювання особистістю, її поведінки, мотивів, спонукань. Перемога над самим собою, подолання власних лінощів, набуття звички до постійної праці є важливими факторами ефективності самовиховання, але творчий підхід до самовиховання – це надійний спосіб швидкого та ефективного духовного росту особистості.

Говорячи про професійно-педагогічну готовність студента, ми маємо на увазі інтегративну особистісну якість і передумову ефективності діяльності майбутнього випускника. Професійно-педагогічна готовність допомагає молодому фахівцю успішно виконувати свої обов’язки, правильно застосовувати отримані знання, теоретичний досвід, зберігати самоконтроль і своєчасно приймати вірні рішення в складних непередбачених педагогічних ситуаціях. До системи професійно-педагогічної готовності майбутніх випускників вищів входять: психологічна готовність до обраної професії; практична готовність до здійснення педагогічної діяльності; готовність до подальшого вдосконалення себе як фахівця.

До структурних компонентів психологічної готовності входять: наявність установки у майбутнього педагога на професіоналізм;

усвідомлення майбутнім фахівцем потреби в оволодінні комплексом професійно важливих якостей; розуміння самого себе як творчої особистості і фахівця в активній формі; особливості пізнавальної, вольових та емоційних процесів майбутнього педагога; наявність здібностей фахівця відповідно до вимог педагогічної праці; психологічна спрямованість професійної свідомості майбутнього педагога.

Практична готовність майбутніх педагогів до виконання професійних функцій – це належний рівень сформованості комплексу вмінь та якостей, які забезпечують професійний рівень педагогічної діяльності. Готовність майбутнього педагога до самовдосконалення є складною системою, яка об'єднує психологічний і практично – технологічний компоненти і передбачає роботу фахівця над собою на стадії самостійного професійного самовизначення й самовдосконалення.

На думку О.Г.Кучерявого (4; 21), випускник здатний у нових умовах діяльності ефективно виконувати професійні функції, коли він вміє оцінювати себе за потенційними можливостями розвитку, як фахівця, й самовдосконалювати якості, які вже закладено.

Із вищезазначеного можемо стверджувати, що організація самовиховання є складовою частиною цілісного розвитку фахівця, кінцева мета якого – інтегральна готовність до самостійної праці. Готовність до самовдосконалення – вищий рівень розвитку готовності до самовиховання. Поняття готовності до самовдосконалення варто розглядати і в широкому розумінні цього терміна, виділяючи у ньому соціально-культурний, професійно-духовний і особистісно розвивальний аспекти. Необхідно відмітити наступність зв'язків як у системі “професійно-педагогічна готовність майбутнього педагога до самостійної праці”, так і в мікросистемі “готовність студента до самовдосконалення”, але наступність здійснюється не автоматично, а потребує значних зусиль з боку суб'єкта самовиховання. В.А. Семиченко відзначає, що стратегія і тактика теорії професійного самовиховання будується на положеннях концепції цілісності й особливостях її реалізації в професійній підготовці майбутніх учителів.

Аналізуючи дослідження науковців, приходимо до думки, що теоретичні положення Л.В.Долинської, М.І.Дьяченко, Л.А.Кандибович, Г.С.Костюка, М.В.Левченко, С.Д.Максименка, О.І.Мешко, В.О.Моляка, О.Г.Мороза, Д.Ф.Ніколенко трактують готовність до педагогічної діяльності як інтегральне утворення особистості педагога, яке є результатом підготовки до конкретного аспекту цієї діяльності і об'єднує в собі когнітивний, операційно-дійовий, мотиваційний, емоційно-вольовий компоненти: знання, вміння,

навички, особистісні якості, адекватні вимогам діяльності. Формування психологічної готовності здійснюється шляхом формування усіх її компонентів, при домінуючій ролі того чи іншого компонента, залежно від виду діяльності, в умовах спеціально організованого навчання, що спрямоване на оволодіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й розвиток функціональних процесів. Автори по-різному висвітлюють процес формування психологічної готовності, залежно від специфіки діяльності, до якої здійснюється підготовка спеціаліста. Спільним для їхніх досліджень є те, що компонентна структура готовності визначається структурою конкретної діяльності, тобто готовність розглядається науковцями в безпосередньому зв'язку з формуванням, розвитком і вдосконаленням психічних процесів, станів, якостей особистості, необхідних для майбутньої успішної професійної діяльності, і що вона є передумовою будь-якої діяльності і її результатом водночас. Науковці Г.О. Балл і П.С. Перепелиця (7) вбачають основу формування готовності до професійної діяльності в опорі на такий визначальний параметр готовності, як "комплексна здатність". Отже, опираючись на дослідження психологів, доцільно сформулювати визначення готовності майбутнього педагога до здійснення майбутньої професійної діяльності, а саме:

- психологічна готовність включає особистісно-мотиваційну сторону, зокрема особистісні якості, прагнення до впровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання;
- теоретична готовність включає цілісну систему знань освітніх інформаційно-комунікаційних технологій навчання, методики, способи і форми їх впровадження у майбутню професійну діяльність;
- практична готовність включає сукупність умінь використання засобів освітньо-інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

Майбутній фахівець повинен вміти орієнтуватись у сучасному суспільстві, швидко реагувати на запити часу, продуктивності та конкурентоздатності на ринку праці, а формування готовності вдосконалюватися відповідно до змін, які постійно відбуваються в сучасному інформаційному суспільстві та в системі освіти.

У дослідженнях готовності до до навчально-творчої діяльності В.Г. Андреев виділив такі складові творчих здібностей особистості студента, майбутнього фахівця:

- мотиваційно-творча активність і спрямованість особистості;
- інтелектуально-логічні здібності особистості;

- інтелектуально-евристичні, інтуїтивні здібності;
- моральні якості, які сприяють успішній навчально-творчій діяльності;
- здібність до самоуправління особистості в навчально-творчій діяльності;
- комунікативно-творчі здібності;
- естетичні якості особистості, які сприяють навчально-творчій діяльності;
- індивідуальні властивості, що сприяють успішній навчально-творчій діяльності.

На нашу думку, питання розвитку творчих здібностей студентів повинно розглядатись з психолого-педагогічних міркувань про те, що здібності особистості не є вродженими якостями, а формуються у ході її життя й діяльності. Серед них до головних належать психолого-гносеологічні, які ґрунтуються на інерції думки і стереотипності мислення. Саме ж послаблення психолого-гносеологічних бар'єрів різко знижує вплив гальмівних сил на процес мислення студента й уможливує розв'язання поставлених перед ним завдань. Проте неможливо навчити і озброїти майбутніх випускників вишу необхідними набутими знаннями, уміннями й навичками на все життя для майбутньої професійної діяльності, а потрібно навчити їх самостійності: передусім навчитись самостійно опановувати потрібними новими знаннями (3; 251) і розпочинати формування самостійності варто з першокурсників, які щойно стали студентами, коли вони особливо переживають сензитивний період у зв'язку із соціальною й професійною адаптацією. На цьому етапі формування самостійності студентіві необхідне усвідомлення ним суті й вимог до самостійної роботи, значення самоосвіти у його становленні як майбутнього професіонала, а для цього важливою є доцільна організація розпорядку дня й навчання, що доволі добре впливає на успішне оволодіння новими знаннями і навичками. Саме поняття "самостійність як риса особистості" у психології у 1957 році було введено Р. Кеттелом. Самостійність у здобутті знань, яка передбачає оволодіння складними вміннями й навичками усвідомлення сенсу і мети роботи, організації власної самоосвіти, вміння по-новому вирішувати поставлені завдання, пізнавальну, розумову активність і самостійність, здатність до творчості можна лише сформувати у процесі навчання та виховання. Майбутній випускник педагогічного ВНЗ не може здобути необхідні професійні знання без якісного засвоєння ним матеріалу фундаментальних дисциплін, тому необхідно викладачам цих предметів закласти основу для свідомого засвоєння студентами знань з фахових

предметів. Обов'язковою умовою навчального процесу є його професійна спрямованість, а, отже, кожному викладачеві спеціальних і фундаментальних дисциплін необхідно добре знати й уявляти, які професійні вміння відпрацьовуються студентом під час вивчення кожного курсу.

Підготовка фахівців неможлива без виховання у них любові і поваги до майбутньої професії, адже відданість обраній справі, служіння покликанню, терпіння, міцні знання, професійна майстерність, комунікабельність, вміння працювати з людьми – ось що сприяє майбутнім професійним успіхам фахівців. Допомогти молодій людині знайти своє місце і призначення у житті, розібратися, чим вона буде займатися у майбутньому у професійній сфері, прищепити любов і повагу до майбутньої професій – прямий обов'язок викладачів, зокрема викладачів фундаментальних дисциплін. Особливо нагально постає це питання у сучасних умовах, коли значний відсоток випускників шкіл і їхні батьки обирають “модну” і “популярну” професію, не ототожнюючи себе із майбутньою професією.

Суспільну значущість обраної професії студенти повинні усвідомити вже на першому курсі. Ставлення до професії є необхідною передумовою для розвитку професійної мотивації. Процес розвитку професійних мотивів відбувається безпосередньо у навчальній діяльності, недооцінювання значення цієї передумови є надзвичайно великою помилкою.

Ставлення молоді до майбутньої професії, яке виникає ще в період підготовки до неї під час навчання у школі, повинно розглядатися як одна із психологічних умов формування професійних інтересів у майбутніх фахівців. Реалізація професійних інтересів і нахилів до застосування знань, здібностей теоретичного мислення на практиці й формування навичок предметної діяльності визначають подальшу життєву позицію молоді людини в здійсненні її професійної діяльності. Обмежена кількість випускників з високим рівнем професійної підготовки пояснюється недостатнім впровадженням у навчальний процес новітніх технологій, форм і методів активного навчання. Готуючи майбутніх педагогів у ВНЗ, необхідно враховувати те, що сьогоднішні випускники – це основний потенціал педагогічної ниви XXI століття, а XXI століття вимагає інформаційних технологій, глобальної комп'ютеризації, системного програмування, широкого використання мікроекономіки, лазерної техніки та ін. Тому науково-педагогічні працівники ВНЗ не повинні припиняти широкий пошук нових освітніх технологій навчання і виховання.

Співставлення результатів огляду досліджень наводить на думку, що більшість науковців вказують на адекватність педагогічної мотивації, загальних і фахових знань, професійних умінь і навичок, професійно важливих властивостей особистості. Готовність майбутнього фахівця до педагогічної діяльності передбачає утворення таких необхідних відносин, установок, професіоналізму, властивостей і якостей особистості, які забезпечують можливість майбутньому спеціалісту свідомо і добросовісно, зі знанням справи виконувати свої професійні функції. Феномен психологічної готовності, функціонуючи в руслі окремого аспекту педагогічної діяльності і будучи обумовленим диференціацією завдань у рамках цього аспекту, має у кожному випадку конкретний специфічний прояв та структуру. Готовність до педагогічної діяльності розглядається науковцями як інтегральне утворення особистості майбутнього педагога, поєднуючи у собі когнітивний, операційно-дійовий, мотиваційний, емоційно-вольовий компоненти: знання, вміння, навички, особистісні якості, адекватні вимогам діяльності. Формування психологічної готовності здійснюється шляхом формування усіх її компонентів, при домінуючій ролі того, чи іншого компонента, залежно від виду діяльності, в умовах спеціально організованого навчання, що спрямоване на оволодіння теоретичними знаннями, практичними вміннями, розвиток функціональних процесів.

Сьогодні особистість педагога визначає стан освіти, від рівня культури, професійної фахової підготовки, широкого кругозору і громадянської позиції якого безпосередньо залежать результати соціально-економічного і духовного розвитку суспільства. У наш час основним критерієм оцінки випускника педагогічного ВНЗ є, в основному, знання, тоді як визначальним фактором успіху його професійної діяльності виявляється сформованість, цілісність його особистості, духовне багатство, моральний та естетичний образ, що спроможний захистити молодого вчителя від професійної деградації, проте саме теоретичних і практичних психологічних знань не вистачає студентам, глибокого розуміння умов і сенсу педагогічної діяльності й психологічної готовності до неї.

Список використаних джерел

1. Дурай-Новикова К.М. Формирование профессиональной готовности студентов к педагогической деятельности: Автореф. Дис. ...д-ра пед.наук. М. – 1983. – 18 с.
2. Дьяченко М.И., Кандыбович Л.А. Психологические проблемы готовности к деятельности / М.И.Дьяченко, Л.А.Кан-

- дыбович. – Минск: Изд-во Белорус. госун.-та, 1976. – 172 с.
3. Дьяченко М.И. Психология высшей школы / М.И.Дьяченко, Л.А.Кандыбович, С.Л.Кандыбович. – Серия: Библиотека практической психологии. Минск: Харвест, 2006. – 416 с.
  4. Кучерявий О.Г. Интегральна готовність до педагогічної діяльності як орієнтир професійного самовиховання майбутніх педагогів / О.Г.Кучерявий // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. / Редкол.: Т.І.Сущенко (відп. ред.) та ін. – Київ – Запоріжжя. – Вип.18.
  5. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія / За ред. І.А. Зязюна. – Київ: Видавництво “Віпол”, 2000. – 636 с.
  6. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 349 с.
  7. Підготовка учнів до професійного навчання і праці (психолого-педагогічні основи): навч. посібник / Під ред. Г.О. Балла, П.С. Перепелиці, В.В. Рибалки. – К.: Наукова думка, 2000. – 188 с.
  8. Семиченко В.А. Використання психології в навчально-виховному процесі вищої школи / В.А.Семиченко // Педагогіка і психологія. – 1996. – №3.
  9. Словарь практического психолога / Сост. С.Ю. Головин. – Минск: Харвест, 1998. – 800 с.
  10. Современный словарь по педагогике / Сост. Е.С.Рапацевич. – Мн.: Современное слово, 2001. – 928 с.

Formation of the psychological readiness of the future випускника university is done by forming all of its components, with the dominant role of a young component, depending on the type of activity in spetsialno formal education, which aims to provide theoretical knowledge, practical skills, development of functional processes. Students do not just enough theoretical and practical psychological knowledge, understanding glibokogo channel and the meaning of pedagogical and psychological preparedness.

Keywords: psychological readiness, future teacher, professional preparedness, awareness, motivation, profession, teacher training, personality.

Отримано: 04.03.2011